

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Prima: e[st] nouitas valde venerabilis salutat[i]o[n]is q[...]
tangit[ur] in p[ri]ma p[er]te eua[n]gelij: ibi Missus est angelus gabriel. [et]c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

comodi mīnitas p̄ginitatē abstulit s̄ am-
 pli⁹ p̄secrat. Aug⁹ in q̄dā ser. Et vir-
 ginitatē glificavit p̄a fecunditas: et veram
 ei⁹ fecunditatē glificavit intemerata p̄gi-
 nitas. Huic em̄ virgini ḡra fecunditas ac-
 cessit s̄ ab ea virginitatē ḡra non recessit:
 huic em̄ virgini factū ē vt ei nullaten⁹ pos-
 set inē fecunditas nisi p̄maneret ei⁹ intel-
 merata p̄ginitas. Sola hec p̄go singula-
 rē ḡram sūme diuinitatē accepit. soli dona-
 tū ē illi vt in illa de illa rex oim̄ creator
 misericordit̄ crearet: istitutor: feminay sine
 semine p̄cipere: et de⁹ sine initio natus in
 ea et ex ea initialit̄ nasceret. Hec ille Ter-
 tia p̄p̄necimabile n̄re hūanitatē hono-
 rificatā. Inextimabiliter q̄ppe honozifi-
 cata ē hūanitas cū ea sibi in eadē p̄sona as-
 sociant diuinitas. Non sic sibi associant
 angelicā naturā. Heb. ij. Ausp̄ angelos
 apprehēdit. Nouū itaq; singulare fec̄ bo-
 die dñs p̄p̄ tate natiuitatis honozifi-
 no generi exhibū cū ipse de⁹ fact⁹ ē homo
 Ber. Si p̄sona veniens intueor: nō capio
 excellētā maiestātē: si modū veniēdi cogi-
 to exalta nō agnosco hūane conditōis.
 Hec ille. Pensate itaq; q̄ntā debeam⁹ do-
 nro exhibere reuerētā q̄ nature n̄re tā in-
 extimabile p̄tulit honozie. Attēdite q̄ de
 uote: q̄ hilariter hodiernā debem⁹ cele-
 brare festiuitatē p̄p̄ tā dicras ratōes. Et
 aut̄ ampl⁹ admirari et p̄replari valeam⁹
 hāc singularissimā diuini opis nouitatem:
 circa textū hodierni euāgelij cōtemplan-
 de sūt tres p̄cipue nouitates: nouitates in
 q̄ singularis magnificētie atq; sūme ad-
 mirande dignitatōis et bentuolētie.

Prima: ē nouitas valde venerabilis sa-
 lutarōis q̄ tangit in p̄ma p̄te euāgelij: ubi
 Missus est angelus gabriel. zc.

Secunda: ē nouitas sūme admirabilis anūci-
 atōis. Hec tāq; in s̄cda p̄te euāgelij: ubi.
 Que cum audisset. zc.

Tertia: est nouitas prorsus inexplica-
 bilis opatōis. Ista tāq; in tertia p̄te euā-
 gelij: ubi. Dixit aut̄ maria ad angelū zc.

Tercia p̄mā nouitatē p̄siderādū est
 q̄ dū incarnatōis dñice cōplendū
 fuit opus p̄ hūani generis salute:
 cōuenientissimum atq; rōnabilissimū fuit
 nouā quādā atq; insolitā salutarōz p̄mit-
 ti qua salutarē virgo ipsa a deo p̄lecta

vt salutis m̄r. Et circa h̄ic salutarōis
 nouitatē p̄replada s̄t ea sp̄cālia mysteria.
Primū: ē p̄sone salutarē trāmissio.
Secūm: ē p̄sone salutarē p̄ditio.
Tertū: insolite salutarōis exp̄ssio.

Primū igitur mysteriū
 ē p̄sone salutarē trāmissio. De q̄ dicit euā-
 gelij. Missus ē angel⁹ gabriel a deo in ci-
 uitatē galilee cui nomē nazareth. Omnia
 hec p̄ba et eti⁹ sequētia in euāgelio posita
 sūt plena mysterijs. Et idē vt d̄r Be-
 da solēnter sūt notāda tātoq; magis cor-
 di inserēda q̄nto manifest⁹ apparet q̄ in
 ip̄is tota n̄re redēptōis sūma cōstitit. In
 hac aut̄ angeli trāmissiōe tria sunt iuxta
 p̄dicta p̄ba euāgelica p̄cipue cōsiderāda.

Primū: ē angelicā missiōis rō.
Secūm: est angeli missi p̄ditio.
Tertū: ē loci p̄grua nominatio.

Primo igit̄ p̄siderāda ē angelicē missiōis
 ratio: q̄re scz missus ē angelus ad nū-
 ciandū marie filiū dei incarnationē. P̄nt
 aut̄ hui⁹ missiōis tres p̄ncipales ratōes
 assignari in q̄b̄ fact⁹ ostēdit q̄ sapiētē diuine
 incarnatōis opus pactū est. **P**rima rō
 sūm̄ ex p̄te diuino ordinatōis: vt scz suare
 tur ordo quē ipse de⁹ statuit vicz q̄ mediā-
 rib⁹ angelis diuina hoib⁹ nūciant. Hec est
 em̄ regula posita a b̄tō dionysio in libro d̄
 angelica hierarchia ubi ait. Per dñi n̄ri
 mysteriū angeli p̄mo edocti sūt: postea q̄
 ip̄os ad nos cognitionis ḡra trāsiunt. Si-
 q̄ aut̄ obijciat q̄ brā virgo sup̄ior fuit ad
 gellis q̄ nō debuit ab angelo edoceri. **D**ic-
 cē dū vt r̄ndet Tho. in. ij. p. q. xxx. q̄ bea-
 ta p̄go sup̄ior fuit angelis q̄ntū ad digni-
 tatē ad quā d̄stinit⁹ ē electa: s̄ q̄ntum ad
 statū vite erat inferior. Nā et ipse ch̄ris ra-
 tiōe vite passibilis modico ē ab angel⁹ mi-
 norat⁹ vt d̄r Heb. ij. Verūm q̄ ch̄ris si-
 mul fuit viator et cōp̄hensor: q̄ntū ad cō-
 gnitiōnē diuinoz: ideo ipse nō indigebat
 ab angelis istruī. **S**ecūda ratio sumitur
 ex cōditōe humane p̄uaricatōis vt scz ser-
 uaretur ordo in reparatiōe q̄ fuerat in p̄-
 uaricatōe. Cecidit nāq; hō angelo malo
 euam tentate. Reparari ergo debebat an-
 gelo bono marie nūciante. Beda in Ho-
 mēlia. Ap̄rii p̄fecto hūane restauratiōis
 principiū vt angelus mitteret ad virginē

¶ Ber. De ānunciatiōe dnica

partu cōsecrād vino qz pma nre pditōis
causa fuit serpens q a diabolo mitrebat
ad mulierē spū supbie decipienda. ¶ Ter
ro sumit ex rōe h ginalis dispositōis.
Et h pmo vt ex tali nūcio mēs h ginitis am
plius deū eleuaret: vt sic ardētior chaz
ritate flāmesceret z pus chīm amore cō
ciperet mēre qz corpe. Aug. lib. de h gini
tate. Dñs pinqtas nihil marie pñisset
nisi felicius chīm corde qz carne gestasset
Scdo vt ei puritas oñderet. Hinc hie
rony. ad paulā z eustochiū. Bñ angelus
ad h gine mītrif qz sp est angelus cognata
h ginitas. Tertio vt ipa certior test hui
tanti sacramēti efficeret qñ sup h eēt viui
nitus instructa. Sic itaqz pñ causas pre
dictas ordinatū fuit vt angelus ad virgine
mitteret. ¶ Tertio ē pñsiderāda āgeli mī
st pditio. Et h qñtū ad tria. ¶ Pmo qñ
tū ad ordinis determinationē. Pm aut do
ctore scēm in. ij. scē. di. ij. z in. ij. p. sum.
q. xxx. Ille angelus fuit de ordine archāge
loy. s. de medio ordinē infime hierarchie.
Qd pueniēs eē videt qz ad angelos pñ
ner dirigere act? alicuius hoīs q ad ipm
tñ pñent. Qñ dñr mīnora nūciare. Ad
archāgelos pñt dñr dirigere actus ho
mīnis q in totā mltitudine redūdāt. Qñ
z archāgelus dñr qñ pñcipēs angeli: qz h
pñensus brē h ginitis q p āgelū reqrebat
erat act? redūdās in vtilitatē multitudi
nis vicz toti dñi generis. Iō angelus
ille debuit eē de ordine archāgeloy. Et
credibile est q fuerit sūm? in illo ordine.
Aliq pō alij dñt illū fuisse de sūpmo or
dine supreme hierarchie. Proprietas em
angeloy illi ordinis est in dei amore ar
derē. Per incarnationē aut erat accēden
da amoris dei flamma in tota ecēia z sin
gulariter in aia h ginitis. Iō angelus ille de
buit eē de ordine seraphim. Quicūqz autē
qñscāqz fuerit angelus ille: scē ē nob q ar
changelus ē missus. ¶ Scdo pñsiderāda ē
hui? angeli pditio qñtū ad noīs exposi
tionē quia nominat gabriel: qd nomē suo
officio cōgruit. Nam pñ Grego. Gabriel
fortitudo dei interpretat ad ostēdēdū q in
carnationis mysteriū esset per dei fortitudi
nem peragēdū. Et similiter ad ostēdēdū
q dñs virtutū veniebat ad debellandum
acreas pñtes. Gabriel itaqz .i. fortitudo

dei ānūciatū q fortissim? de? ad fortissim
mā mulierē veniebat. De qua Proverb.
vlti. Mulierē fortem qñ inuemet: Quis
excogitare possit qñta tūc fuerit leticia in
celesti hierarchie: qñtū gaudiū: qñta epul
ratio cum ordinabat legatio taz solennis
et tā gta fienda p gabrielē archangelū.
Fluxerant tam tot annoz milia qbus nō
solū hoies s; z ipi angeli expectauerāt vi
dere diē illū. Dimēsa dei nri benignitas
o pietas ineplicabilis: o inextimabil doli
cedo bonitatis sūm? dei. Ecce apra ē ven
na diuine misericordie: missus est ad virgine nūci
eternē salutis gabriel archangelus. Erve
risimile est q nō solus venit. Ad em dei
cens fuisse videt vt tā solēne tā excellen
tem legationē solitariū aliq nūcius p
ageret. Venit igit multis angeloy cho
ris associatus q multoy populoy venie
bat salutē nūciatur? ¶ Tertio pñsiderā
da est angeli hui? cōditio qñtū ad ei? app
paritionē. De qua dicit Chrysost. super
Barth. q angelus apparuit virgini vi
sione corporali. Qd cōueniens fuit triplici
ci rōe prout declarat serūs Thō. in. ij. p.
q. xxx. ¶ Pñma est ratio pñfortioris nū
ciatōis. Veniebat em ānūciatur? incari
natiōez inuisibilis dei. Iō pueniens erat
vt inuisibilis creatura ad hoc nūciatū ve
niens: formā visibilē assumeret per quam
visibiliter appareret. ¶ Scda est ratio sū
mioris apparitōis: vt vicz fieret angelus
apparens similior virgini cui apparerat.
Hater em nō solū in mēt e; etiā in corpore
poreo ventre erat filiū dei receptura. Iō
pueniens erat vt angelū corporaliter vide
ret. Virgo tñ brā nō solū pcepit visionē
corporalē in angeli apparitōe s; etiā intel
lectualē illuminationē. ¶ Tertia est ratio
certioris instructōis. Ea em q sūr oculis
subiecta certius cōprehēdimus q ea que
imaginarie videm? De hac ar āgeli appa
ritōe loquit Aug. in qdā ser. introducta
virginē sic dicēs. Audire frēs audite ma
riā nobiscū loquētē: carne absentes: z spū
pñentes: verecundia virginitas? vultū auer
tētē a collocutore. Venit ad me (in qz ma
ria) qdā magn? chūsti paranympb? : non
pñarcha pimus: aut ppheta egregi? : s;
gabriel ille archangelus: facie rutilans: ve
ste cozuscans: ingressū mirabilis: aspectū

super Missus est F. CXXXIII.

terribilis. Hec ille. O felix illa apparitio et iocunda nigris q̄ virginis sanctissime taz mirabiliter apparuit gabriel archangel⁹ nouū lenissimū nūciaturus nouū grandissimū; nouū p̄inquisissimū de salute humani generis. Tertio cōsideranda est loci ad quē missus est angelus cōgrua nominatio: q̄ missus est in ciuitate galilee cui nomen nazareth. Galilea q̄ppe interpretatur transmigratio. Per hoc ergo q̄ missus est angelus salutis nūcius in galileaz designat q̄ salus fienda p̄ ch̄m: transitura erat de incredulitate iudeoz ad fidem gentiū: q̄ illi q̄ participes esse volūt huiusmodi salutis transmigrare debent a vicijs in virtutes. Nazareth autē interpretatur flos. Conueniens q̄ppe fuit vt verus flos. i. ch̄us q̄ Esā. xj. noiatur flos cōcipere in nazareth. i. in flore: et de flore p̄gimtarū: et cū florib. i. tpe floz. Et nota hic diligēter et deuote quō dñs paruā ciuitatē nazareth elegit p̄ sua p̄ceptionē p̄pter humilitatē: exēplū: sed in hierl̄m ciuitatē magna elegit mori: vt doceret nos opprobria coram multis p̄ ipso nō erubescere.

Secundū mysteriū huius

prime nouitatis est persone salutare cōditio. Triplex autē ei⁹ cōditio tangitur in euangelio. cū dicit. ad virginē desponsatā viro cui nomen erat ioseph de domo dauid et nomen virginis maria.

Prima est cōditio incorruptionis.

Secunda est cōditio desponsationis.

Tertia est cōditio noiationis.

Prima igitur est cōditio incorruptionis: q̄ missus est angelus ad virginē. Aug⁹. in quodā ser. O mirabilis et laudabilis inter feminas in q̄ ab archangelo salutatur virginitas: sola impregnata nec viciata. Hec ille. O autē pueniens fuerit christuz nati tēporaliter ex virgine declarat br̄us Tho. in. iij. par. q̄ xxvij. p̄ tres rationes.

Prima est p̄pter patris dignitatē. Cū ei ch̄s de⁹ dei fil⁹: nō decuit ipm̄ aliū h̄re patrē q̄ deū: nō em̄ decens est filiū alicui⁹ nobilissimū p̄ris arbui alteri p̄f̄ ignobili digno. Secunda est p̄ filiū puritatē. Nā videmus q̄ flos a radice et virga orit sine corruptione radice aut virge: et splendor

a luce vel sole sine lucis vel solis lesione: et verbū a corde vel mēte sine mentis cōtatione. Cū ergo ch̄s sit flos a radice patris descendēs: et cadat lucis eterne et di patris s̄bum: cōueniens fuit vt sine corruptione matr̄ nasceret. Sic em̄ caro a s̄bz dei assumpta est vt esset caro s̄bz dei. Ita debuit ipsa caro sine m̄fis corruptione p̄cipi et nasci. Tertia ratio est p̄pter regnatiōis cōformitatē. Nā ad hoc facta ē di incarnatio vt h̄ies renascere in filios dei Jo. j. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credūt in noie ei⁹ q̄ nō ex sang. ne. et volū. car. ne. ex volun. viri s̄ et deo nascūt. Per carnē fm̄ Aico. de Lyra. hic est intelligenda mulier. Gen. ij. h̄ nunc os ex ossib⁹ meis et caro de car. m. Quia ergo nasci debebat hoies in filios dei ex deo et ex virgine matre eccl̄na: Jo et ch̄s q̄ ad h̄ venit vt nos in dei filios regeneraret nati fm̄ carnē debuit ex virgine. Aug⁹. li. de virginitate. Oportebat caput n̄m in s̄gni miraculo nasci de virgine fm̄ corpus vt signaret sua mēbra fm̄ sp̄m de virgine etā nascitura. Hec ille. De hac matr̄ virginitate loquit Aug⁹. in quodā ser. intro ducis ipam virginē sic di. Dicat maria Ego filiū ḡnauī s̄ virginitatē meā nō violauī. Regnū tenuī virginitatē et regē genū castitatis. Porta facta sum celianua facta suz filio di. Illa porta facta suz clausa quā in visione diuina vidit ezechiel. p̄ pheta. De qua dicit idem pheta (ezech. vici. xliij.) Vidi portā in domo dñi clausam et dixit angelus ad me. Porta quā vt des non aperietur et homo nō transet per eam: qm̄ dñs solus intrat et egredietur per eam et clausa erit in eternū. Mirabilis phetie visio: sed mirabilior est phetie adimpletio. Quidē porta in domo dñi clausa nisi q̄ maria s̄go semp̄ erit intacta: Et quid est: homo nō transet per eam nisi ioseph nō cognosceret eā: Et quid est: dñs solus intrat et egredietur per eā: nisi q̄ sp̄s s̄ctus impregnabit eam et deus angeloz nascetur per eam: Et quid est: clausa erit in eternū: nisi quia maria virgo est ante partum: et virgo post partum. Hec Augustinus. Triplex testimoniū virginitatis marie iuxta euangelium.

Ber. de annūciatiōe dnica

Primū est testimoniū angelice visitatō
nis: qz. s. missus est angelus ad eā: qz. vt dicit
Hiero. Sēper est angelis cognata virginitas.
Secūdo ē solitarie reclusiōis: qz. vt
dicit Chrysostomus. sup illo verbo Ingressus ange
lus ad eā. Inuenit angelus mariā solitariā
zē. Tertiu est modeste discretiōis: qz. ta
cuit et cogitauit q̄lis esset zē. Et deid pau
cis verbis rēdit. Vbi p̄mo apparet virgi
nalis verecūdia: qz. cū audisset turbata est
in sermone zē. Secūdo p̄ginalis prudētia:
qz. cogitabat q̄lis zē. Tertio virginali cō
stantia: cū rēdit: Quō fiet istud zē. Vide
Secūdo est p̄siderāda p̄dicio desponsatiō
nis: qz. s. missus est angelus ad virginē de
sponsatā viro zē. Virz noiat: vt dicit Ber.
nō qz. marit: sed qz. hō virtuosus. Quid z
Ioseph. i. accresces: dicit p̄pter augmentuz
virtutū: z. ad dicit. Et domo dauid: vt p̄ h
manifeste appareat: qm̄ ad hāc virginem
veniebat angelus nūciaturus p̄missiōis
diuine q̄ facta fuerat ip̄i Dauid de
chō ex p̄stirpe nascituro. Voluit at̄ dñs
nasci ex p̄gine q̄dē: s. desponsata p̄pter mul
tas cās: q̄ sunt in triplici differētia.
Queda sumunt ex p̄te pueri iesu. Pri
ma fm̄ Hiero. p̄pter originis declaratiōz
vt fm̄ moze scripturaz gnatio ch̄i p̄ virz
describeret. Secūda fm̄ Amb. p̄pter suspit
tionis remotionē: ne. s. a legis iniuria ince
pisse videret: cū partus inuere lege dānare
tur. Tertia fm̄ eundē: p̄pter impugnatō
nis exclusionē: ne. s. herodes z. iudei ch̄im
iuste q̄si de adulterio natū p̄sequerent.
Quarta fm̄ Orige. p̄pter pueri sustentatiōz
Vbi z. ioseph dñi nutritus appellat. Qui
ta fm̄ Orige. Hiero. z. Amb. p̄pter myste
riū occultatiōz: vt. s. diabolo celaret.
Ite q̄ncz rōnes sumunt ex p̄te matris.
Prima fm̄ Amb. p̄pter infamie euitatiōz
ne grauida apparet infamaret. et iō pot
p̄misit dñs qz. de ortu suo qz. de m̄ris pu
dore dubitaret. Secūda fm̄ Beda z. Hier.
p̄pter pene euitatiōz: ne. s. tanq̄ adultera
lapidaret. Tertia fm̄ Hiero. z. Aug. p̄pter
solaciū sustentatiōz: vt. s. viri misterio fun
geret fugiēs i egyptū z. inde rediēs. Quar
ta fm̄ Glo. ad fidei roboratiōz. Innupta
em̄ pregnās mētiri videret: nec ei si se vir
ginē p̄ceret/crederet. Quinta p̄pter singlo
rū itatū participatiōz: vt. s. m̄ dñi b̄re

allqd̄ cuiuslibz status. s. virginitat: m̄
monij: z. viduitat. Ite q̄ncz rōnes sumū
tur ex p̄te alioz. Prima p̄pter excusatiōis
remotōz: ne impudēs p̄beret velamē exc
cusatiōis: cū etiā ip̄a m̄ dñi infamata vi
deret. Secūda p̄pter m̄rimoniū approbandū
p̄tra futuros hereticos m̄rimoniū dānā
re volētes. Tertia p̄pter opprobriū ablati
ōz: vt. s. ab oī gradu femiaz tolleret oppro
briū qd̄ in eua incurrerāt. Quarta p̄pter
exēpli p̄mediatiōz: vt vicz videret tacita
desponsatiōe ne an̄ p̄uentiōz libez cētrā
ire ad meliora vota. Quinta est p̄pter mys
terij declaratiōz: qz. s. ip̄i ch̄i desponsata
ecclia q̄ virgo est imaculat sine ruga. S
aut fm̄ Chrysostomus. dicit virgo m̄ dei fabio
lignario fuit desponsata. qz. ch̄is ecclie p̄p
sus oim salutē p̄ lignū crucis opari dēbat
Et fm̄ Aug. Ch̄ius natus ex m̄re q̄ fabio
desponsata erat oim carnalis nobilitat. i
moze extingit. Tertio ē p̄siderāda p̄
ticipatiōis. qz. in euāgelio subdit: Et no
mē p̄ginis Maria. Expositiōz huius
vide s. in ser. de salutatōe angelica in fine
p̄me p̄mediatiōis.

Tertiu mysteriū huius
p̄me nouitatē est in solite salutatōis exp̄
sio q̄ h̄i in euāgelio ibi: Et ingressus an
gelus ad eā dixit: Ave gr̄a plena dñs
cū b̄ndicta tu in m̄lteribz. Sup illo verbo
Ingressus angelus ad eā: dicit Chrysostomus. In
uenit angelus mariā nō foris vagantē: sed
solitariā z. p̄replatiōi vacātē. Hec ille.
Ber. Erat em̄ in eius p̄posito fugere bo
minū frequētiā: vitare colloq̄ne vt orā
tis turbaret silentiū: vel p̄tinētis callitas
fbarer. Hec ille. Quocōtra. qz. Dina vu
gari voluit: corrupta est. Gene. xxxij. De
tali muliere dicit Prover. viij. Mulier vag
detis impatiēs zē. vide ibi. Nō sic vtiq̄
sic vagabat maria quē admōdū dicitur in
domo clausa mābar. Sciebat vtiq̄ qz. sol
litudō est amica vere innocētiē obfuitatiō
P̄p̄t qd̄ Iohānes baptista fugit in erem
mū. Ite ē amica duote p̄replatiōi. Ber.
tū. Sedebit solitariū z. tacēbit: qz. leuabit
se sup se. Ite est amica sp̄uali visitatiōi. p̄
Eccē elōgauit fugiēs z. mansi in solitariū
expectaba eū qui saluū me fecit a p̄p̄t
numitate spūs z. tēp̄tate. Erat itaq̄ vti

go scitissima solitaria et clausa cum ingressus
est angelus ad eam: nec dubium tunc erat in de-
uotissima atque feruētissima oratione: et excel-
lentissima diuine bonitatis contemplatione: et per
pue: ut credendum est meditatio circa salutem
hūani generis et eam ardentissime desiderando.
Ingressus itaque angelus ad eam dixit: Ave gratia
plena dominus tecum: benedictus tu in mulieribus. **N**oua
prius atque proposita insolita salutatio. **S**in-
gularis virginis sacre commendatio. **D**ic itaque
nobis o puella formosissima: o mater salutis vene-
randa: o uirgo sacratissima: quid ab angelo au-
disti quod tibi angelus retulit: **E**rite nulla
vixit creatura que tale salutatio: et tale
quod annuntiationis audierit: quales tunc ab archa-
gelo gabriele audisti. **V**enit quippe angelus
ad saraz uxorem abrahe **Gen. xvij.** venit ad
agar. **Gen. xvj.** venit ad uxorem manue. **Ju-
dica. xij.** sed nunquam angelus sic aliquam salu-
tauit sicut gabriel mariam. **O**mnino: quod gra-
tissima: quod salutatio: atque dignissima saluta-
tio. **I**n qua precipue tangunt tria singularia prae-
legia quibus palam ostendit virginis scitissime laus
et excellentia sine carnis. **P**rimum est prae-
legium gratiosissime perfectionis: cui dicitur Ave gratia
plena. **I**bi ei tangitur ois vicij exclusio per
verbum Ave. i. sine ve: et ois gratie et fructus ple-
nitudo: cui subditur gratia plena. **S**ecundum est
praelegium gloriosissime honorificationis: cum
dicitur dominus tecum. **T**ertium est praelegium singula-
rissime perfectionis: cui dicitur benedicta tu in mu-
lieribus. **D**e his vide se. in ser. de salutatioe
angelica. **H**ec itaque noua et insolita saluta-
tio per figuram est illa noua epistola quam ipse tra-
xit regina hester ab asuero rege per quam ve-
teres se aman reuocare fuerit. **H**est. vij.
Aman quippe interpretatur iniquus vel coangu-
stas. **A**suero interpretatur britudo vel atrium
eius. **H**ester interpretatur abscondita siue eleua-
ta in pennis aut preparata in re. **A**man igitur ad-
uersarius filiorum israel. i. iniquus diabolus aduer-
sarius nostrum procurauerat genus humanum chi-
rographum vetus ritus mortis suam. **S**z
ma hester. i. uirgo maria a deo in re prepara-
ta que veri asuero regis. i. omnipotentis dei oculi
placuit impetravit nouam epistolam veteris chi-
rographi reuocatoriā. **A**ue inquit angelus
gratia plena. **Q**uerere posset aliquis: quare
in hac salutatioe tacuit angelus nomen ma-
rie. **A**d quod dicimus id ueniente factum
esse tripliciter. **P**rimo propter angelice

missionis qualitate: quod scilicet missus est angelus
ad eam non sicut ad mariam: sed sicut ad gra-
tia plena. **E**ccelesia autem in hac salutatioe
addit nomen marie: quod mariam per suo singu-
lari sidere tener. **M**aria enim idem sonat quod
illuminata. **S**ecundo propter virginis prae-
sublimitate. **C**um enim personas excellentes
salutamur: nomen personarum tacemus et earum ex-
cellencias aut dignitates nominamus: ut **A**ue
rex: salua pater. **E**xcellentia autem virginis
erat gratie plenitudo **I**deo sibi dixit ange-
lus Ave gratia plena. **T**ertio propter sin-
gularis promotionis nouitate. **C**um enim ad
aliquam dignitatem promouetur aliquis: nomen
eius personale et usitatum relinquit: et vocatur
nomen dignitatis sue: ut **H**ic est prior: hic
est abbas. ueniebat autem angelus ad uirgi-
nem nunciaturus sibi nouam eius promotionem
ad inextimabile diuine maternitatis digni-
tatem ad quam faciebat eam idoneam gratie
plenitudo
Secunda principalis aduersitas est no-
uitas summe admirabilis annuntia-
tionis que tangit eum dicitur: **Q**ue cum
audisset turbata est in sermone eius etc. vsque
ibi: et regni eius non erit finis. **E**t circa hanc
nouitatem sunt tria specialia mysteria contemplanda
Primum est mysterium meditatiue turbationis
Secundum est mysterium commendatiue solatio-
Tertium est mysterium nunciatiue promissionis
Primum igitur est mysterium
meditatiue turbationis: cui dicitur: **Q**ue cum au-
disset turbata est in sermone eius: et cogi-
tabat quis esset ista salutatio. **I**n quibus
verbis tria precipue tangunt: uicij uirginalis
modestia: uirginalis uerecundia: uirginalis
prudentia. **P**rimo itaque ibi tangitur
uirginalis modestia: cui dicitur: **Q**ue cum audis-
set. **N**on enim sermone angeli refugit vel in-
terrupit: sed constanter et cum debita mod-
estia audiuit. **E**ccl. xxxij. **A**udi tacens et per
reuerentia accedet tibi bona gratia. **N**on
contra multe mulieres facit: sed etiam sapientium
entium plerumque interruptentes et inutilibus
his sepius se occupantes. **L**am. v. **D**iscunt
otiose circuire domos: nec solum otiose: sed
uerbosae et curiosae loqui quod non prodest.
Non talis uicij fuit beata uirgo: sed tacita et
modesta. **N**on enim inuenit in euangelio nisi
raro locuta: et tunc breuiter: scilicet: et uulter.

